

PLATO

Tisková zpráva
10. dubna 2019, Ostrava

PLATO buduje vlastní divadlo, po roce završí výstavní cyklus Dočasné struktury

V prostoru ostravské galerie PLATO vzniká monumentální divadelní a koncertní scéna inspirovaná architektonickým projektem starým sto let. Jde o jednu z uměleckých instalací výstavy Dočasné struktury 6, jejíž zahájení se uskuteční ve středu 17. dubna. Dalšími novými „strukturami“ jsou samostatný prostor pro školní vzdělávací programy s třítunovou sochou – stolem z hlíny a čtvrtá variace na prezentační prostor, tzv. displej. Pro PLATO je vytvořili tři umělci ze Spojených států, České republiky a Lotyšska.

Poslední výstava z celoročního cyklu Dočasné struktury doplní stávající galerijní vybavení o tři umělecké instalace určené ke každodennímu praktickému využívání. Kromě kina, knihovny nebo bistra bude mít PLATO také prostor pro dopolední aktivity určený školám a školkám nebo vlastní divadelní a koncertní scénu.

Stage, tedy pódium nebo jeviště, bude sloužit živým uměleckým aktivitám a divadelním nebo hudebním vystoupením. Je tvořena oválným jevištěm a mnohaúrovňovým hledištěm, které divákům umožní pozorovat účinkující z libovolného pohledu. Od ulice „divadlo“ oddělí opona sešitá ze sedmi druhů různě barevných a průhledných materiálů. *„Projekt inspirovaly nerealizované plány na Totální divadlo architekta Waltera Gropia z roku 1926. Na půdorysu prostupujících se oválů jsme vytvořili soustavu propojených plošin, jejichž uspořádání zpochybňuje předem určené role herců a diváků,“* vysvětluje autor díla, umělec Than Hussein Clark.

Američan Than Hussein Clark je na umělecké scéně známý především jako performer, divadelní formát se však odráží i v jeho vizuální tvorbě. I proto jej kurátor Michal Novotný oslovil k realizaci Stage. *„Than studoval herectví a jádrem jeho práce je zájem o teatrálnost projevu. Projekty divadel i scénografická řešení často převádí do sochařského uvažování. Obecně pozoruji velký návrat divadelního umění, se kterým mělo současné výtvarné umění dlouho problematický vztah, což odráží i fyzická podoba stage,“* vysvětluje volbu Novotný.

Lotyšskou umělkyni Dariu Melnikovou přizval k účasti na výstavě a k realizaci dalšího displeje rovněž Michal Novotný. Melnikova vytvořila instalaci, která slouží jako muzejní prostředí pro prezentaci soch a obrazů jiných autorů. Konstrukce z ohýbaných trubek, skleněných podstavců, závěsů a reflektorů,

PLATO

---

kteřou doplňují také dvě stylizované antické sochy, v náznacích připomíná salón, místo činu v detektivním příběhu nebo právě nasvícenou muzejní expozici.

Umělkyně s kurátorem pro první výstavu vybrali umělecká díla studentů Fakulty umění Ostravské univerzity, která budou instalována jako součást „displeje“. Na zahájení výstavy tak doplní připravené podstavce a rámy v instalaci jedenáct soch, objektů, maleb i fotografií.

Další rozměrné umělecké dílo v podobě zázemí pro edukační programy je odpovědí na rostoucí zájem o programy PLATO ze strany škol a školek. Novou zónu s pracovním stolem a umyvadly navrhl pro žáky a studenty český umělec Martin Zet podle požadavků lektorek vzdělávacích programů. *„Dlouho jsme zvažovali, koho oslovit. S návrhem zadat tuto strukturu Martinu Zetovi nakonec přišly naše lektorky edukačních programů Alice Sovadinová a Iveta Horáková, jejichž podíl na výsledku je zásadní,“* vysvětluje ředitel PLATO a jeden z kurátorů výstavy Marek Pokorný.

Ústředním prvkem zázemí je třítunová plastika ze sochařské hlíny, která je umístěna na zářivě žlutém kotouči o průměru devíti metrů. Rozměrná hliněná socha bude vznikat ještě v průběhu zahájení. Umělec Martin Zet ji spolu s návštěvníky domodeluje do podoby nepravidelného stolu s několika pracovními plochami umístěnými v různých výškách a náklonech, aby vyhovovaly každému. Tvůrčí proces bude ukončen teprve ve chvíli, kdy celý stůl zaschne a nebude dále tvarovatelný.

Zahájení výstavy Dočasné struktury 6, které se uskuteční 17. dubna, uzavře roční výstavní cyklus, v rámci něhož vznikalo ve spolupráci s 18 umělci funkční vybavení galerie. Struktury slouží také jako prostory pro pravidelné večerní programy. Den po zahájení výstavy proběhne například debata s účastí kurátora i autorů čtyř „displejů“, která se bude věnovat různým způsobům vystavování a prezentace informací. Na konci dubna se pak uskuteční koncert berlínského vokálního souboru Maulwerker, který prověří nově nabízené možnosti galerijní stage.

Další informace a kurátorské texty najdete na webových stránkách PLATO
<https://plato-ostřava.cz/cs/Docasne-Struktury-6>.

Kontakt pro média:

Jakub Frank

jakub.frank@plato-ostřava.cz

(+420) 727 815 134

PLATO Ostrava, příspěvková organizace
Janáčkova 22 (bývalý Bauhaus)
702 00 Ostrava
+420 702 206 099 info@plato-ostřava.cz
www.plato-ostřava.cz

PLATO Ostrava je příspěvkovou
organizací statutárního města Ostrava

OSTRAVA!!!

PLATO

PLATO je nová, dynamická a otevřená instituce založená městem Ostrava. Aktuální podoby současného (vizuálního) umění zprostředkovává od roku 2016. Konečným sídlem galerie budou zrekonstruovaná památkově chráněná městská jatka. Více na www.plato-ostrava.cz.

Dočasné struktury představují neobvyklý typ výstavy. Jako umělecká díla vystavujeme v PLATO základní funkční vybavení galerie: knihovnu, prodejnu, šatnu, ale i zahradu, kino nebo zázemí pro produkci. K tomuto rozhodnutí nás vedly prostorové podmínky bývalé budovy hobbymarketu, kam se PLATO v dubnu 2018 přestěhovalo. V prázdné hale jsme v průběhu jednoho roku ve spolupráci s umělci vytvořili instalace určené ke každodennímu užívání. Dočasnost v názvu odkazuje k budoucímu sídlu PLATO, kterým se stanou zrekonstruovaná městská jatka.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR

Hlavní mediální partner: A2 kulturní čtrnáctideník

Mediální partneři: ArtMap, Ostravan.cz

PLATO

MEDAILONKY UMĚLCŮ

Than Hussein Clark (*1981 New Hampshire, USA) absolvoval po studích herectví dějiny umění v Edinburghu a v Londýně, vizuální umění v Londýně a v současnosti dokončuje studia na Univerzitě umění v Hamburku. Je zakládajícím členem Villa Design Group a nakladatelství Montez Press. Vytváří komplexní interiérové instalace, v nichž se zabývá tématy, jako jsou autentičnost, queer kultura anebo teatralita. V posledních letech vystavoval v Art in General v New Yorku, v CAC Brétigny v Paříži, Crèvecoeur v Marseille, CAC v Brestu a GAK v Brémách. Je zastupován Matthew Gallery v Berlíně a New Yorku, VI, VII v Oslo, Crèvecoeur v Paříži a Marseille a Galerií Karin Guenther v Hamburku. Žije a tvoří v Londýně a Hamburku.

Martin Zet (*1959, Praha, ČSSR) vystudoval v letech 1979 až 1985 ateliér monumentálního sochařství na pražské AVU. Vlastní Zetova tvorba se od počátku 90. let minulého století pohybuje od efemérních akcí, performancí a intervencí do veřejného prostoru po videa nebo metaforická gesta. V posledních letech se ve své práci zabývá osudem sochařských realizací minulého režimu. Téma reflektuje prostřednictvím odkazů na díla svého otce, významného figuralisty a autora památníku obětem nacismu na střelnici v Kobylisích. Jako pedagog působil v letech 2010 až 2016 na Fakultě umění VUT v Brně. Žije a tvoří v Libušíně u Kladna.

Daria Melnikova (*1984, Lotyšsko) absolvovala ateliér vizuální komunikace na Lotyšské akademii výtvarných umění. Ve svém díle zkoumá, jak prostor ovlivňuje a řídí lidské chování. Ve svých dřívějších instalacích se zabývala také estetikou různých interiérů a jejich znaků. Melnikova je první laureátkou kim? Residency Award. Účastnila se rezidence v Cité internationale des arts v Paříži. V posledních letech vystavovala samostatně například v Kulturfølger v Curychu, v Centru současného umění kim? v Rize, v galeriích ISSMAG v Moskvě, Konstanet v Tallinu nebo v MVT Summer House v Rize. Od roku 2016 spolupracuje se svou sestrou Agatou Melnikovou (*1988). Žije a tvoří v Rize.

PLATO

TEXTY KURÁTORŮ

stage

Za divadlo na Marsu

Umělec: Than Hussein Clark

Kurátor: Michal Novotný

Dočasná struktura stage je, jak název napovídá, v první řadě pódiem, tedy architektonickým řešením pro všechny typy živých prezentací. Americký umělec Than Hussein Clark ji pojal jako otevřenou platformu, na jejíž obsahové náplni se podílejí jak diváci, tak účinkující.

„Vzhledem k problematickému, avšak alespoň v posledních letech nepochybně intenzivnímu vztahu současného umění a divadla byl osloven umělec Than Hussein Clark. Jeho práce se snaží restaurovat zdánlivou falešnost divadelního umění oproti proklamované univerzálnosti a pravdivosti klasického moderního umění. Ve své práci propojuje témata občanství, příslušnosti, dekadence a gay kultury.

Projekt stage je inspirován návrhem totálního divadla Waltera Gropia z roku 1926, kruhovým prostorem před ostravským Hlavním nádražím, a co se výsledné podoby týče, snad i jakýmsi skateparkem. Původní Gropiův návrh, který vznikl během architekta působení na výtvarné škole Bauhaus, měl v rámci prostoru, jež bylo možné mechanicky proměňovat, spojit tři typy jeviště: kruhovou arénu, půlkruhové antické proscénium a klasické divadelní jeviště posunuté perspektivně za oponu. Than Hussein Clark tento model do určité míry přebírá, ale zároveň jej abstrahuje do sochařské instalace a zplošťuje do lidských rozměrů. Jeviště je jakýmsi otevřeným talířem, který připomíná jak art deco keramické mísy, tak vesmírnou loď Enterprise ze seriálu Star Trek.

Do krajů místnosti jsou roztaženy závěsy opony, jež částečně izolují vnitřek. Zároveň jej však v průhledných částech zvenku zviditelňují a zvýrazňují. Veškeré dění v místnosti, ať už na jevišti nebo v hledišti, je tak dramatinizováno a voyeurizováno. Dynamické tvary talíře jsou v opakujících se přesných poměrných velikostech zároveň estetické i funkční, jsou abstraktní sochou i technologicky promyšleným jevištěm. V kruhových tvarech hlediště činí ze všech diváků zároveň pozorované. Stage tak neustále směřuje fyzickou aktivitu a pohled, nevybízí jen ke kontemplaci, ale i ke vstupu, použití, zakoušení.“

Michal Novotný

PLATO

---

zázemí pro edukaci

Žlutá

Umělec: Martin Zet

Kurátoři: Marek Pokorný, Iveta Horáková, Alice Sovadinová

S návrhem na oslovení Martina Zeta jako autora zázemí pro edukaci přišly lektorky edukačních programů PLATO. Jejich aktivní účast a stanovení praktických požadavků na funkčnost uměleckého díla byly nezbytnou podmínkou další spolupráce umělce s kurátorem. Umělec vytvořil doslova „tvárné“ prostředí, které slouží jak žákům a studentům při edukačních programech, tak i účastníkům tvůrčích dílen a workshopů s umělci.

„Obdobně jako přistupujeme k celému prostoru bývalého hobbymarketu, jsou také všechny naše projekty v principu nesené poněkud naivní ideou umění jako procesu vzdělávání a sebevzdělávání. Chápeme ho jako vytváření, přetváření sebe sama prostřednictvím účasti na něčem, co je jiné, nám nové a (zatím, stále) neznámé. Přestože spojujeme vzdělávání s dalšími funkcemi umění, chápeme je jako samostatnou, specifickou aktivitu, cennou samu o sobě. A vyžadující či zasluhující si kromě času a energie, které jim věnujeme, i vlastní, zjevné místo. Znamení.

Martin Zet k vytvoření takového prostoru využil dvě jednoduchá, ale účinná východiska. Barevné světelné vykroužení místa, které je i zdálky patrné jako vymezená, avšak od celého prostoru fyzicky neoddělená zóna. Světlo jako stále platná metafora. Druhým principem je představa opory pro společnou práci, bez níž – ať už si ji představíme v jakékoli podobě – není vzdělávání a poznávání možné. Tedy stůl. Kolem nějž se scházíme a sdílíme u něj naše poznatky, zkušenosti či dovednosti i naši neznalost. Stůl jako socha. Socha jako stůl. Dotvořená návštěvníky v době, kdy hlína, z níž byl autorem vytvořen, teprve usychala.

Situace je prostá, ale otevřená. Poskytuje elementární zázemí, ale neuzavírá nás v něm. Předjímá, ale nic nevynucuje.“

Marek Pokorný

PLATO

---

displej

Dům múz

Umělkyně: Daria Melnikova

Kurátor: Michal Novotný

Význam uměleckých děl závisí na tom, jak, proč a kde jsou ukazována. Forma jejich prezentace ovlivňuje, jak se na ně díváme a jak je vnímáme. Dočasná struktura displej je místem, kde probíhá setkání publika s různými druhy uměleckých děl i mimouměleckých aktivit. Každý ze čtyř displejů, které v PLATO vznikly (Liquid Octagone, Čirá slabost, Bezmocná moc veškeré moci i Dům múz), vytváří odlišné prostředí a podmínky pro prezentaci.

„Čtvrtou a poslední představenou umělkyní je Daria Melnikova. Instalace pro PLATO se až s halucinační rozvlněností pohybuje na pomezí sochy, architektury a kresby. Jednotlivé křivky odhalují zálibu v dekorativních, symbolistních až secesních formách, zároveň jsou však zpracovány v současných, někdy až kancelářsky a korporátně chladných materiálech. V péči o detail a zpracování je zároveň vidět snaha oprostit dekorativnost od negativních konotací, které tento pojem v umění získalo.

Snovost – nebo spíše virtuálnost a nemateriálnost celé instalace – dodává dílu silnou filmovou atmosféru. Linie instalace, jejichž jednotlivé záhyby doslovně propojují vystavená díla, dotvářejí nejasnou zápletku. Filmovou atmosféru ještě podtrhují dramatické průhledy, kužely světla, přítomnost zakrývajícího závěsu i způsob, jakým instalaci pozorujeme. Dílo si pohrává s dramatickou rolí umění v kultuře, a nepřímo tak ukazuje, že každá prezentace umění je vždy teatrální, scénická a ve své narativitě nutně manipulativní. Je to místo činu, které v detektivním románu samo vytváří zločin a zároveň zápletku vedoucí k jeho odhalení. Tak se i prostor muzea stal postupně určitým žánrovým prostorem, prostorem spíše pro určitou situaci než pro pouhou výměnu informací, prostorem, který vnímáme poučenýma očima divadla, filmu a literatury.

Melnikova se této kulisovosti nebojí, její instalace pouze ukazuje, jakým způsobem architektura a interiérový design ovlivňují konstrukci toho, jak vnímáme sebe samé, jakým způsobem prezentujeme svůj společenský status a příběh. Umění zde není neutrálním kódem, informací, ale spolučinitelem, který tyto situace aktivně vytváří.“

Michal Novotný